

Блок 3. Україна в умовах незалежності

Урок 30. Становлення органів державної влади незалежної України. Формування багатопартійності. Воєнна доктрина та міжнародне визнання України

Історія України • ПМ • I курс • 1 година

Головна думка

Після 1991 р. Україна створювала інституції незалежної держави: президентство, парламент, уряд, армію, дипломатію, символи, законодавство і партійну систему. Одночасно потрібно було забезпечити міжнародне визнання та безпеку.

На уроці потрібно зрозуміти	Після уроку студент/студентка зможе
органи влади незалежної України; державні символи; формування Збройних сил; багатопартійність.	пояснювати ключові поняття; називати основні дати; аналізувати причини й наслідки; робити короткий історичний висновок.

Дата	Що запам'ятати
1991	обрання Л. Кравчука Президентом України.
1991	створення Збройних сил України.
1992	затвердження державного прапора, герба і гімну як символів.

Матеріал подано як готовий конспект-презентацію: його можна показувати на екрані або роздати студентам для самостійного опрацювання.

1. Карта уроку: логіка вивчення теми

Крок	Питання уроку	Що потрібно запам'ятати
1	Органи влади незалежної України	причини → перебіг → наслідки → значення
2	Державні символи	причини → перебіг → наслідки → значення
3	Формування збройних сил	причини → перебіг → наслідки → значення
4	Багатопартійність	причини → перебіг → наслідки → значення
5	Міжнародне визнання і перші зовнішньополітичні кроки	причини → перебіг → наслідки → значення

Проблемне питання

Яке значення мала тема «Становлення органів державної влади незалежної України. Формування багатопартійності. Воєнна доктрина та міжнародне визнання України» для розвитку українського суспільства, державності або національної ідеї?

Поняття	Навіщо потрібно на уроці
Президент	допомагає точно пояснити явище: глава держави.
Багатопартійність	допомагає точно пояснити явище: наявність кількох політичних партій, що змагаються за підтримку виборців.
Воєнна доктрина	допомагає точно пояснити явище: офіційні погляди держави на оборону і безпеку.

2. Історичний контекст

Тема уроку розкриває один із ключових етапів історії України: становлення органів державної влади незалежної України. формування багатопартійності. воєнна доктрина та міжнародне визнання України.

Щоб зрозуміти цей матеріал, важливо бачити зв'язок між політичними рішеннями, соціальними змінами, культурою та повсякденним життям людей.

Матеріал подано як конспект-презентацію: визначення, дати, таблиці й схеми можна використовувати для пояснення і самостійного опрацювання.

Історичний фактор	Що він змінює	На що звернути увагу
Органи влади незалежної України	впливає на владу, суспільство, культуру або економіку	які групи виграли, які втратили, які наслідки залишилися
Державні символи	впливає на владу, суспільство, культуру або економіку	які групи виграли, які втратили, які наслідки залишилися
Формування збройних сил	впливає на владу, суспільство, культуру або економіку	які групи виграли, які втратили, які наслідки залишилися
Багатопартійність	впливає на владу, суспільство, культуру або економіку	які групи виграли, які втратили, які наслідки залишилися

Алгоритм аналізу

1) Назвіть явище. 2) Вкажіть час і місце. 3) Поясніть причини. 4) Назвіть учасників. 5) Сформулюйте наслідки для українського суспільства.

3. Основний зміст теми

Пункт	Пояснення
Органи влади	Україна розбудовувала президентство, парламент, уряд, суди і місцеве управління.
Символи	Прапор, герб і гімн закріплювали державну ідентичність.
Армія	Створення ЗСУ було необхідним атрибутом суверенітету.
Партійна система	Зростала кількість партій, але політична система ще була нестабільною.
Визнання	Дипломатичні відносини підтвердили Україну як суб'єкта міжнародної політики.

Проміжний висновок

Історичні події не існують окремо: економіка, влада, культура, війни, соціальні групи й міжнародна ситуація взаємно впливають одна на одну.

Типова помилка

Не зводьте відповідь до переліку дат. Історія вимагає пояснення: чому подія стала можливою, які сили діяли, кого вона посилила або послабила.

4. Причини, перебіг і наслідки

Причина / умова	Як проявлялася	Наслідок
Органи влади незалежної України	створювала нові можливості або конфлікти для українців	впливала на політичний розвиток, культуру, права або державність
Державні символи	створювала нові можливості або конфлікти для українців	впливала на політичний розвиток, культуру, права або державність
Формування збройних сил	створювала нові можливості або конфлікти для українців	впливала на політичний розвиток, культуру, права або державність
Багатопартійність	створювала нові можливості або конфлікти для українців	впливала на політичний розвиток, культуру, права або державність
Міжнародне визнання і перші зовнішньополітичні кроки	створювала нові можливості або конфлікти для українців	впливала на політичний розвиток, культуру, права або державність

Запам'ятай формулу відповіді

Повна відповідь з історії має містити не тільки “що сталося”, а й “чому сталося”, “хто брав участь”, “чим завершилося” і “чому це важливо”.

Причини	Подія	Наслідки
передумови, суперечності, інтереси груп	конкретні рішення, війни, реформи або організації	зміни у владі, правах, культурі, території, суспільстві

5. Діячі, організації та суспільні сили

Хто / що	Роль у темі
Леонід Кравчук	перший Президент України.
Верховна Рада	головний законодавчий орган.
Збройні сили України	інститут оборони незалежної держави.
МЗС України	організовувало міжнародні зв'язки.
Політичні партії	представляли різні програми розвитку.

Методична підказка

Коли називаєте історичну особу або організацію, одразу пояснюйте її дію: створив, очолив, підтримав, заборонив, реформував, проголосив, придушив.

Питання до діяча/організації	Відповідь має містити
Яку мету мав?	політичну, соціальну, культурну або військову мету
Якими методами діяв?	реформи, війна, дипломатія, пропаганда, самоорганізація
Який наслідок?	що змінилося після його/її діяльності

6. Основні поняття

Поняття	Коротке визначення
Президент	глава держави.
Багатопартійність	наявність кількох політичних партій, що змагаються за підтримку виборців.
Воєнна доктрина	офіційні погляди держави на оборону і безпеку.
Дипломатія	діяльність держави у міжнародних відносинах.

Поняття	Як використати у відповіді
Президент	Скажіть: «Президент - це ...», а потім наведіть приклад із теми уроку.
Багатопартійність	Скажіть: «Багатопартійність - це ...», а потім наведіть приклад із теми уроку.
Воєнна доктрина	Скажіть: «Воєнна доктрина - це ...», а потім наведіть приклад із теми уроку.

Поняття	Як використати у відповіді
Дипломатія	Скажіть: «Дипломатія - це ...», а потім наведіть приклад із теми уроку.

Як відповідати

Визначення потрібно не зазубрювати механічно, а пояснювати своїми словами і наводити історичний приклад із теми.

7. Основні дати

Дата / період	Подія / значення
1991	обрання Л. Кравчука Президентом України.
1991	створення Збройних сил України.
1992	затвердження державного прапора, герба і гімну як символів.
1993	перша Воєнна доктрина України.
1991-1992	масове міжнародне визнання України.

Хронологічна стрічка

1991 → 1991 → 1992 → 1993 → 1991-1992

Як вчити дати

Дати варто групувати за логікою: передумови → ключова подія → наслідки. Тоді вони не перетворюються на випадковий список.

8. Схема для розуміння

Що відбувається	Механізм	Результат
Органи влади	ключові дії та суперечності	історичний результат
Символи	ключові дії та суперечності	історичний результат
Армія	ключові дії та суперечності	історичний результат

Схему можна використати як план усної відповіді або як основу для короткого письмового конспекту.

Завдання	Як виконати
Перетворіть схему на текст	кожен рядок схеми запишіть як окреме речення з причинно-наслідковим зв'язком.
Додайте факт	до кожного рядка підберіть дату, особу або приклад із теми.

9. Підсумок уроку

Теза	Пояснення
1. Після 1991 р.	Це положення треба вміти підтвердити фактом, датою або прикладом із уроку.
2. Тему потрібно розуміти через зв'язок причин, дій учасників і наслідків.	Це положення треба вміти підтвердити фактом, датою або прикладом із уроку.
3. Для повної відповіді використовуйте поняття, дату, приклад і власний висновок.	Це положення треба вміти підтвердити фактом, датою або прикладом із уроку.

Відповідь на проблемне питання

Тема «Становлення органів державної влади незалежної України. Формування багатопартійності. Воєнна доктрина та міжнародне визнання України» показує, що українська історія розвивалася через поєднання внутрішніх процесів і зовнішніх викликів. Її значення потрібно оцінювати за впливом на права людей, культуру, державність і національну ідентичність.

Для усної відповіді

Починайте з короткої тези, далі наведіть 2-3 факти, одну дату і завершіть власним історичним висновком.

10. Перевір себе

Рівень	Завдання
Базовий	Дайте визначення 3-4 основних понять уроку. Назвіть 3 ключові дати.
Середній	Складіть хронологічний ланцюжок подій і поясніть, чому вони пов'язані.
Достатній	Порівняйте дві сили, організації або явища з теми за критеріями: мета, методи, наслідки.
Високий	Дайте аргументовану відповідь на проблемне питання уроку. Використайте щонайменше два факти і одну дату.

Міні-тест	Варіанти відповіді
1. Найважливіше в темі - це...	А лише дата; Б причина, перебіг і наслідки; В тільки прізвища; Г випадковий факт.
2. Повна історична відповідь має містити...	А поняття, дату, приклад і висновок; Б тільки емоцію; В лише цитату; Г тільки переказ назви.
3. Історичне значення події - це...	А її вплив на подальший розвиток; Б місце на сторінці; В складність назви; Г кількість учасників.

Відповіді

1 - Б; 2 - А; 3 - А.